

33. HERMAN OTTÓ KÁRPÁT-MEDENCEI BIOLÓGIAVERSENY 2023

Elméleti forduló

1. feladat

HAZAI TÁJAKON PÁRKERESŐ

10 p

Keressd meg, hogy a TermészetBúvár „Hazai tájakon” írásaiban található rövid jellemzéshez melyik faj illik a legjobban! A megfelelő betűjelet írd a fajnév elé és másold át az

ÉRTÉKELŐLAPRA!

1. ____ keskenyajkú nőszőfű	A.) Az erdőkhöz kapcsolódó kutatások egyik emblematikus ritkasága, Natura 2000-jelölőfaj.
2. ____ mocsári gólyahír	B.) Az igazán egészséges erdők emblematikus faja.
3. ____ erdei gyöngyköles	C.) Bükkösökben, cseres-tölgyesekben él.
4. ____ magas borsó	D.) Az Egres-patak égerligeteinek tavaszi látványossága.
5. ____ turbánliliom	E.) Bokorerdők szubmediterrán ritkasága.
6. ____ remetebogár	F.) Hegyvidéki patakok lakója.
7. ____ pannon gyík	G.) A mézsedvelő tölgyesek karakterfaja.
8. ____ fehérhátú fakopáncs	H.) A száraz élőhelymozaikok kiemelkedő faja.
9. ____ kisasszony-szitakötő	I.) Virággporral és nektárral táplálkozik.
10. ____ közép bíborbogár	J.) A Gerence-völgy védett, dekoratív vadvirága.

Az alábbi megállapításokból **egy nem jellemző** az adott növényre.

Keresd meg a **hibás** megállapítás betűjelét! Megoldásaidat másold át az
ÉRTÉKELŐLAPRA!

1. magyar kutyatej

- A. A száraz, gyepes lejtők jellemző faja.
- B. Általában alacsony, jó egy-másfél arasznyira nő.
- C. A virágok körül levő „gallérekalevelek” szélesek, tojásdadok.
- D. Lomblevelei megnyúltak, hosszúkásak.
- E. Hazánkban ritkán fordul elő. Védett növény.

2. ragadós galaj

- A. Elágazó hajtásrendszere akár méteresre is nőhet.
- B. A néphit szerint a tyúkoknak jó takarmány, mert szívesen csipkedik le a leveleit.
- C. Szára elfekszik a földön és nagy területet beboríthat.
- D. Hajtása hengeres, lomblevelei szélesek.
- E. Nitrogénben gazdag talajon jelenik meg.

3. fehéres csüdfű

- A. Mintegy 60 centiméter magasra nő.
- B. Bokros tövű, pillangós virágú növény.
- C. Lomblevelei hosszúak, karcsúak, páratlanul szárnyasan összetettek.
- D. Virágai hosszú nyelű, tömött virágzatot alkotva emelkednek a magasba.
- E. Szembeszökő a szaporítóhajtás bíborpiros „vitorlája”.

4. kecskefűz

- A. Közepes méretű, többnyire szabályos koronájú, kétlaki fa.
- B. Porzós füzerei kezdetben tömötten, ezüstösen gyapjasak.
- C. Termőbarkái nyúlánkak, 4-7 centiméter hosszúak, magházuk molyhos.
- D. Az Alföldön gyakori, a lápok jellemző fája, amely állományalkotó is lehet.
- E. Rovarmegporzású.

5. mezei veronika

- A. Vékony, törékeny, kis növény.
- B. Hajtása négyszögletes, lomblevelei keskenyek, megnyúltak, ép szélűek.
- C. Virágai kicsinyek, kétoldalian részarányosak.
- D. A szíromlevelek száma négy, míg a porzóké kettő.
- E. Tavasz végére elvirágzik és termést hoz.

6. salátagalambbegy

- A. Kerti gyomnövényünk. Április-májusban virágzik.
- B. Tőlevélrózsában álló levelei salátának kiválóak.
- C. Öt szíromlevele világos ibolyaszínű, szív alakra emlékeztet.
- D. Régebben gyűjtötték és a piacokon árulták.
- E. Virágai igen aprók, öttagúak, tölcséresek, mindössze 1,5-2 mm átmérőjűek.

7. zöld juhar

- A. Eglaki fa, februárban virágzik.
- B. Hazánkban nem őshonos, de megtelepedett.
- C. Főleg az ártéri erdőkben minősül invazív fajnak.
- D. A porzós virágok csomókban csüngenek a hajtásokon.
- E. Rendkívül igénytelen, jól bírja a városok szennyezett levegőjét.

Döntsd el az alábbi állításokról, hogy „IGAZ” vagy „HAMIS”! Válaszodat **írd be** az állítás utáni mezőbe! A megoldásokat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

1.	Már márciusban virágba borulhat a virágos kőris. A lombfakadás után fejlődik a fehér akác sárgásfehér, terebélyes bugavirágzata.	
2.	A mókus a lakóépületek padlástereit is birtokba veheti. A fa koronájában ügyesen mozogva a nyest sem lehet biztonságban tőle.	
3.	A fekete gólya évente egyszer, három-öt tojást rak. Mintegy öt hétig felváltva kotlanak rajtuk a szülők.	
4.	A kis színjátszólepke hernyójának tápnövényei a fűz- és nyárfajok levelei.	
5.	A homoki gyík testhőmérséklete állandó. Téli álmat nem alszik.	
6.	A rövidkarmú fakusz az egyik legkisebb madarunk. Mindig a fatörzsön és a vastagabb ágakon kúszik fejjel felfelé.	
7.	Mészkedvelő hegyvidéki erdők tisztásain júniusban is virít a szirti gyöngyvessző.	
8.	A piros lábú cankó sokféle vizes élőhelyen megtelepedhet. Eleségét lassan lépegetve, a vízfelszínről gyűjtögeti.	
9.	A tarka sáfrány sekélyvizes tocsogók nyílt vízfelületein él, feltűnő szépségű fürtvirágzatát már áprilisban hozza.	
10.	A törpeegér száraz nád- és sáslevelekből font gömb alakú fészket nádszálak közé vagy erősebb kórók szára építi.	

4. feladat**BETŰKERESŐ****8 p**

Az alábbi kérdések **A Hortobágyi Nemzeti Parkkal** kapcsolatosak. A jó válasz betűjelét írd a feladat utáni táblázatba, majd rakd helyes sorrendbe a betűket!

A megoldás kapcsolatos a nemzeti parkkal. Megoldásaidat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

1. Melyik endemikus (bennszülött) faj található a Hortobágyi Nemzeti Park területén?

- A.) magyar sóvirág
- M.) cifra kankalin
- S.) magyar gurgolya

2. Mikor nyilvánította az UNESCO a nemzeti parkot kultúrtáj kategóriában a Világörökség részének?

- K.) 1973-ban
- H.) 1999-ben
- P.) 1979-ben

3. Melyik nevezetesség található a Hortobágyi Nemzeti Park területén?

- Á.) Kápolnapusztai Bivalyrezervátum
- I.) Salföldi Major
- S.) Nagyiváni Tájház

4. Melyik tanösvény található a Hortobágyi Nemzeti Park területén?

- Ó.) Szálkahalmi Tanösvény
- A.) Búbos vöcsök Tanösvény
- Z.) Kitaibel Tanösvény

5. Melyik két növény jellemző a Hortobágyi Nemzeti Park területén?

- L.) macskahere, réti őszirózsa
- A.) cselling, borostyán szádorgó
- R.) pirítógyökér, szúrós csodabogyó

6. Melyik település név található a Hortobágyi Nemzeti Park területén?

- O.) Fenékpuszta
- L.) Monoszló
- T.) Máta-puszta

7. Mekkora a Hortobágyi Nemzeti Park Ramsari Egyezmény hatálya alá eső területe?

- T.) 57020 hektár
- L.) 82000 hektár
- A.) 7000 hektár

1	2	3	4	5	6	7	8. Megoldás a kapott betűkből:
							• • • • • • •

Nevezd meg a képeken látható növényeket, majd válaszodat írd át az ÉRTÉKELŐLAPRA!

<p>1. <u>Melyik augusztus végén virágzó növény látható a képen?</u></p> <p>_____</p>	
<p>2. <u>Melyik orchidea faj látható a képen?</u></p> <p>_____</p>	
<p>3. <u>Melyik égerlápi növény látható a képen?</u></p> <p>_____</p>	
<p>4. <u>Melyik növény ismerhető fel öt szirmú virágjáról és jellegzetes terméséről?</u></p> <p>_____</p>	
<p>5. <u>Melyik sziklagyepekben, sziklaerdők tisztásain virító növény látható a képen?</u></p> <p>_____</p>	